

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
WYDZIAŁ KANCELARII JAWNYCH

Warszawa, 15 grudnia 2022 r.

Nr. 9255/BMON

2022-12-15

XXII

XXII

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

E-PUAP

Nr sprawy: MON.BMON-WSiW.0502.1112.2022

Stanisław Paweł

w odpowiedzi na wystąpienie odnoszące się do zapisów decyzji Nr 97/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającej decyzję w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego „Ceremoniału Wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” (Dz. Urz. MON z 2021 r., poz. 164), uprzejmie proszę o przyjęcie stanowiska Ministerstwa Obrony Narodowej (MON) w przedmiotowej sprawie.

Ceremoniał Wojskowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej został wprowadzony do użytku decyzją Nr 392/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego „Ceremoniału Wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” (Dz. Urz. MON z 2014 r., poz. 317), która była zmieniana w 2017 r. decyzją Nr 102/MON Ministra Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON z 2017 r., poz. 99), w 2018 r. decyzją Nr 152/MON Ministra Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON z 2018 r., poz. 178) oraz wspomnianą decyzją Nr 97/MON z dnia 30 lipca 2021 r.

Zgodnie z zawartą we wstępie do tekstu Ceremoniału Wojskowego definicją, jest on kodeksem postępowania oraz zbiorem zasad i form, określających zespołowe i indywidualne zachowanie żołnierzy oraz osób cywilnych biorących udział w uroczystościach. Prezentuje przebieg uroczystości organizowanych zgodnie z polską tradycją, zwyczajami i wymogami protokołu dyplomatycznego, ujednocila zasady ich organizacji oraz wskazuje i systematyzuje sposoby ich organizowania i prowadzenia. Opisuje także czynności wykonywane przez wojskową asystę honorową. Należy zauważyć, że Ceremoniał Wojskowy nie ustala w sposób arbitralny wszystkich szczegółów organizowanych uroczystości.

W Ceremoniale Wojskowym zawarto szczegółowy przebieg następujących uroczystości z udziałem wojskowej asysty honorowej o charakterze:

1. państwowym (np. uroczysta odprawa wart przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie, Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, przyjęcie zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, oficjalne powitanie i pożegnanie przywódców państwowych),
2. wojskowym (m.in. przekazanie i przyjęcie kierownictwa MON, uroczysty apel, uroczysty capstrzyk, uroczysta zmiana posterunku honorowego przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie, przysięga wojskowa, uroczyste wręczanie i pożegnanie sztandaru, wręczanie

odznak orderów i odznaczeń oraz aktów mianowania na wyższe stopnie wojskowe i innych wyróżnień),

3. patriotycznym i patriotyczno-religijnym (m.in. składanie wieńców i wiązanek przed pomnikami, w miejscach pamięci narodowej, apel pamięci lub apel poległych), religijnym (nabożeństwa) oraz pogrzebowym (świeckim i wyznaniowym).

Ceremoniał Wojskowy przede wszystkim opisuje więc zasady udziału przedstawicieli Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w przedsięwzięciach, których organizatorem jest MON oraz instytucje i jednostki podległe lub nadzorowane przez MON, jak również w uroczystościach, których wojsko jest współorganizatorem ceremonii wspólnie z innymi podmiotami rządowymi lub samorządowymi. Stanowi więc on formę instrukcji wewnętrznej skierowanej do przedstawicieli żołnierzy i pracowników, którzy pozostają w relacji podległości z Ministrem Obrony Narodowej. Powyższego nie zmienia fakt, że uregulowane zostały w nim również przedsięwzięcia z udziałem wojskowej asysty honorowej, których organizatorem są np. jednostki samorządu terytorialnego, partnerzy społeczni czy stowarzyszenia. W tej drugiej kategorii mieszczą się kwestie dotyczące udziału wojskowej asysty honorowej w uroczystościach pogrzebowych, których organizatorem są najczęściej rodziny zmarłych żołnierzy.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że kwestie dotyczące udziału wojskowej asysty honorowej w uroczystościach pogrzebowych zostały ujęte już w pierwotnym tekście Ceremoniału Wojskowego w 2014 r. i nie były one kwestionowane. Ponadto, należy mieć na względzie, że obecność wojskowej asysty honorowej podczas uroczystości pogrzebowych stanowi element ceremonialny tego przedsięwzięcia, nadaje im odpowiednią rangę oraz podniosły charakter. Stanowi to zatem formę wyróżnienia i uhonorowania zmarłego. Ceremoniał Wojskowy, co ważne, określa tryb i okoliczności udziału w nich wojskowej asysty honorowej. W ocenie MON nie narusza to prawa rodziny, osób bliskich lub organizatorów pogrzebu do kultu pamięci o osobie zmarłej, prawa do pochowania zwłok osoby zmarłej, wyboru miejsca pochowania zwłok, urządzenia pogrzebu, ustawienia nagrobka czy też odbywania ceremonii religijnych i kontemplacji. Należy zauważyć, że kwestie ujęte w Ceremoniale Wojskowym odnoszą się tylko do wojskowej oprawy ceremonii pogrzebowej i skierowania do udziału w niej przedstawicieli Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. A co istotne, udział wojskowej asysty honorowej w uroczystości pogrzebowej to forma wyjątkowego uhonorowania przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej osoby zmarłej, a samo uprawnienie do udziału wojskowej asysty honorowej wynika tylko i wyłącznie z zapisów Ceremoniału Wojskowego.

Z upoważnienia
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Wojciech SKURKIEWICZ
Sekretarz Stanu